

TÜVASAŞ
4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNUNUN 3/G MADDESİ KAPSAMINDA İSTİSNA
EDİLEN HİZMET ALIMLARI İÇİN HİZMET İŞLERİ GENEL ŞARTNAMESİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç

Madde 1- Genel Şartnamenin amacı sözleşmeye bağlanan hizmet işlerinin yürütülmesinde uygulanacak genel esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam ve nitelik

Madde 2- Bu Genel Şartname, sözleşmenin eki ve ayrılmaz parçasıdır.

Başlıklar ve yorum

Madde 3- Bu Genel Şartnamedeki başlıklar ve madde kenar başlıkları, Genel Şartnamenin bir parçası olarak kabul edilmeyecek ve Genel Şartnamenin, ilgili ihale dokümanının veya sözleşmenin yorumlanmasında göz önüne alınmayacaktır.

İlgili hükmün konuluş ve düzenleme amacına aykırı düşmediği veya bu amacı değiştirmediği sürece, hükmün metnindeki tekil manaya gelen kelimelerin çoğullarını ve çoğul manaya gelen kelimelerin de tekillerini içerdiği kabul edilecektir.

Kişileri veya tarafları belirten kelime ve terimler, taşıdığı ada veya tabi olduğu hukukun tüzel kişilik tanıyıp tanımadığına bakılmaksızın tüm firma, şirket, kurum, kuruluş ve benzerleri ile tabi olduğu hukukun kendisine hukuksal varlık tanıdığı her türlü oluşum, kişi, mal ve sermaye topluluklarını ifade eder.

Tanımlar

Madde 4- Bu Genel Şartnamenin uygulanmasında;

İş: Yükleniciye ihale edilen ve artışlar dahil sözleşme kapsamında gerçekleştirilen;

a) Sürekli (belli dönemler itibariyle tekrarlanmak suretiyle ifa edilen) nitelikteki veya,

b) Belli bir çalışma sonrasında tamamlanarak (bir defada) ortaya çıkarılan hizmetleri,

c) Bu hizmetler ile ilgili olarak sözleşme ve eklerinde belirtilen tedarik, taşıma, teslim, montaj, testler, işletmeye alma, eğitim ve bakım ve onarım işlerinin tümünü,

“Hizmet”; ihale dokümanında ve sözleşmede belirtilen işi,

“Sair Yükümlülükler”; Taşıma, montaj, testler, eğitim, bakım ve onarım gibi hizmetin teslimi dışında yerine getirilmesi gerekli ve bu sözleşme ile eklerinde belirtilen tüm yükümlülükleri,

“İşyeri”; Sözleşme konusu hizmetin yerine getirildiği yerler ile sözleşme süresince geçici veya sürekli olarak kullanılan diğer yerleri,

“Yüklenicinin Ekipmanı”; Hizmetin sözleşme şartlarına uygun olarak yerine getirilmesi için ve kusurlarının giderilmesi için gerekli olan tüm araçlar ve mahiyeti ne olursa olsun tüm gereçleri,

“Yüklenici Vekili”; Sözleşme konusu işle ilgili olarak Yükleniciden noterce düzenlenmiş bir vekaletname ile tam yetki almış, yükleniciyi temsil eden ve idarece kabul edilmiş olan kişiyi,

“Üçüncü Kişi”; idare ve yüklenici dışındaki üçüncü kişi veya kişileri,

“Gün, Ay, Yıl”; Gün, takvim gününü; Ay, Türkiye’de uygulanan takvimde yer alan aylardan biriyle izleyen ayın aynı sayılı günü, izleyen ayda aynı sayılı gün yok ise bu ayın son günü arasındaki süreyi; Yıl ise 365 günlük süreyi,

“İşgünü “; Pazar hariç haftanın diğer günlerini

“Sözleşme Bedeli”; Ödemeye esas para birimi üzerinden sözleşmede belirtilen esaslar dahilinde idarelerce teslim alınacak hizmetlere ilişkin ödenecek toplam parasal bedeli,

“Alt Yüklenici”; İdarenin onayıyla, sözleşme konusu işin özelliği ve ihtiyaç görülmesi nedeniyle yüklenici adına , yüklenici ile arasındaki ticari veya hukuki ilişkiye bağlı olarak çalışan gerçek veya tüzel kişiyi,

“Teknik Doküman”; Sözleşme uyarınca idare tarafından yükleniciye verilen bütün proje, hesaplamalar, know-how, üretim/imalat bilgileri ve belgeleri ile yüklenici tarafından sunulan ve idare tarafından onaylanan proje ve benzeri teknik bilgi ve belgeleri,

“İşe Başlama Tarihi”; Yüklenicinin idareden işe başlama talimatını aldığı; işyeri teslimi gereken işlerde ise, işyerinin yükleniciye teslim edildiği tarihi,

“İşin Süresi”; İşe başlama tarihinden itibaren hesaplanacak olan ve sözleşmede belirtilen işlerin veya kısmi kabulün öngörüldüğü hallerde bir bölümünün bitirilmesi veya teslimi için olan zaman aralığını,

“Muayene ve Kabul İşlemleri”; İdare ile yüklenici arasında esasları kabul edilen ve sözleşmede belirlenen, hizmetin tamamının veya bir kısmının idarece teslim alınabilmesi için gereken işlemleri,

“Muayene ve Kabul Formu”; Kabul yada redde ilişkin değerlendirmeyi içeren belgeyi,

“Kontrol Ünitesi”; Hizmet alımlarının kontrol ve kabulü ile görevlendirilmiş üniteyi,

“Denetim, Muayene ve Kabul Komisyonu”; (bundan sonra “kabul komisyonu” olarak ifade edilecektir.) İdarenin yetkili birimi olan kontrol ünitesince gerekli görüldüğü durumlarda hizmetin denetimi, kontrolü ve kabul işlemleri için görevlendirilmiş en az 3 kişiden oluşan komisyonu,

“Yazılı Bildirim (yazı)”; Sözleşme konusu işle ilgili olarak elden teslim, faks, elektronik posta veya taahhütlü mektup şeklindeki haberleşme biçimini,

“Yüklenici”; Üzerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekliyi,

“Ödemeye Esas Para Birimi”; İdarece bu sözleşmede belirlenen ödemeye esas para birimini,

“Kurum”; Kamu İhale Kurumunu,

“Taraflar/Taraflar”; İşbu sözleşme metnindeki anlama göre idare veya yükleniciyi,

“Teklif”; Yüklenicinin şartnamesine uygun olarak idareye sunduğu teklifi,

“Teslim”; Hizmetin, yüklenici tarafından teslim programına uygun olarak idareye teslimini,

“İhale Dokümanı” ; İhalenin bidayetinden nihayetine kadar olan (imzalanan sözleşme dahil) bütün belgeleri,

“Kabul Tutanağı”; İşlerin tamamlanıp idarenin yetkili organınca incelenmesi sonucu verilen belgeyi,

“Bölüm”; Sözleşmede açıkça bölüm veya kısım olarak belirtilmiş kısımları,

“TSE Markası”; Üzerine veya ambalajına konulduğu malların veya hizmetin ilgili Türk Standardına uygun olduğunu ve mamulle veya hizmetle ilgili bir problem ortaya çıktığında Türk Standartları Enstitüsünün garantisi altında olduğunu,

“TSEK Markası”; Üzerine veya ambalajına konulduğu malların veya hizmetin henüz Türk Standardı olmadığından ilgili milletlerarası veya diğer ülkelerin standartlarına veya Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilen teknik özelliklere uygun olduğunu ve mamulle veya hizmetle ilgili bir problem ortaya çıktığında Türk Standartları Enstitüsünün garantisi altında olduğunu,

“TEFE”; Toptan Eşya Fiyat Endeksini,

“OHSAS”; İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistem Belgesini,

“HACCP”; Tehlike Analizi ve Kritik Kontrol Noktaları Yönetim Sistem Belgesini ifade eder.

Bildirimler, olurlar, onaylar, belgeler ve tespitler

Madde 5- İdare ile yüklenici arasındaki her türlü iletişim, yazı ile yapılacak olup, sözleşmeye göre bir izin, onay, belge, tebligat, olur verilmesi veya tespit yapılması, emir, ihbar, çağrı veya davette bulunulması veya dağıtılması gerektiğinde, bunlar, taraflar aksini kararlaştırmadıkça yazılı olacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Yükümlülükler

Yüklenicinin genel sorumlulukları

Madde 6- Yüklenici, işleri gereken özen ve ihtimamı göstererek planlayacak, projelendirecek (sözleşmede öngörüldüğü şekilde), yürütecek, tamamlayacak ve işlerde olabilecek kusurları sözleşme hükümlerine uygun olarak giderecektir. Yüklenici, bu sorumluluklarının yerine getirilmesi için, ister kalıcı, ister geçici nitelikte olsun, gereken bütün denetim, muayene ve testleri yaptırarak ve işçilik, malzeme, tesis, ekipman vb. temin edecektir.

Yüklenici, işin görülmesi sırasında ilgili mevzuatın izin vermediği insan ve çevre sağlığına zarar verici nitelikte malzeme kullanamaz veya yöntem uygulayamaz. İlgili mevzuatın izin verdiği malzeme ve yöntemler ise, öngörülmüş tedbirler alınarak ve usulüne uygun şekilde kullanılabilir. Bu yükümlülüklerin ihlal edilmesi halinde yüklenici, idarenin ve üçüncü şahısların tüm zararlarını karşılamak zorundadır.

Yüklenici, bu Genel Şartnamede öngörülen yükümlülük ve yasakları ihlâl ederek idareye veya üçüncü kişilere verdiği zarardan dolayı bizzat sorumludur.

İşin/İşyerinin yükleniciye teslimi

Madde 7- İşin/işyerinin yükleniciye teslimi, sözleşme veya eklerinde belirtilen esaslara göre yapılır. İşyeri, işin özelliğine göre yükleniciye kısımlar halinde de teslim edilebilir.

İşin/işyerinin yükleniciye tesliminde gecikme olması halinde bu gecikme işin bir kısmının veya tamamının zamanında bitirilmesini etkilerse işin süresi, gecikmeyi karşılayacak şekilde işin ilgili kısmı veya tamamı için uzatılır. Yüklenici bu nedenle sözleşme bedelinin artırılmasını veya sözleşmede öngörülenler dışında kendisine bir ödemede bulunulmasını isteyemez.

Zorunluluk halinde yükleniciye teslim edilmiş işyerlerinde değişiklik yapılması gerektiğinde, yüklenici iş yerine getirilmiş olan malzeme, araç ve makineleri yeni işyerine nakleder ve eski işyerindeki (kurulmuş ise) şantiye, bina ve tesislerin yeni işyerine taşır ve kurar. Yüklenici taşınma ve yeniden kurulma işlerini bizzat yürütmek veya bu işlere nezaret etmekle yükümlüdür. Taşınma ve yeniden kurulma sırasında meydana gelecek her türlü hasar yüklenicinin sorumluluğunda olup, bunun için ayrıca bedel ödenmez.

Yüklenicinin kendi ihtiyacı için kullanacağı yerler

Madde 8- Yükleniciye ait malzeme ve araç ambarları ile işçi barakaları gibi kendi ihtiyacı olan tesisler için kullanacağı yerlerin idare tarafından yükleniciye bedelsiz olarak verileceği sözleşme veya eklerinde yazılı olduğu takdirde, idare yüklenicinin kullanacağı en uygun yeri kendisi seçerek yükleniciye gösterebilir. Bu durumda yüklenici, idarenin gösterdiğinden başka yerleri ancak sahipleri ile anlaşmak ve idareden bu kullanım karşılığı olarak bir bedel talep etmemek şartı ile kullanabilir.

Yüklenicinin kendi ihtiyacı için kullanacağı yerlerin bedelsiz olarak verilmesi sözleşme veya eklerinde yazılı değil ise, yer temini ve buna ilişkin bütün giderler yükleniciye ait olacaktır.

Yüklenicinin iş başında bulunması

Madde 9- Yüklenici, üstlenmiş olduğu işin devamı süresince, işyerinden ayrılamaz. Ancak,

idare tarafından kendi yerine kabul edilecek birisini, işlerin gecikmesine veya durmasına hiçbir şekilde yol açmamak şartı ile vekil bırakarak iş başından ayrılabilir. Yüklenici veya vekili, iş yerinden ayrılmalarını gerektiren zorunlu hallerde, kontrol ünitesinden veya bu üniteye oluşturulmuş kabul komisyonundan izin almak zorundadırlar.

Yüklenici veya vekili, işlerle ilgili denetimler ve çalışmalar sırasında istendiği zaman idarenin denetim elemanları ile birlikte bulunacaklardır.

İşin yürütülmesi için gerekli personel ve araçlar

Madde 10- Sözleşmenin imzalanmasından sonra yüklenici, üstlenmiş olduğu işin önemine ve iş programına uygun olarak, işlerin yapılması için gerekli her türlü yardımcı tesisleri hazırlamak, her türlü malzemeyi, ekipmanı ve personeli sağlamak ve ihzaratla ilgili önlemleri almak zorundadır.

Yüklenici tarafından sağlanan yüklenici ekipmanı ve malzemelerin tamamı işyerine getirildiğinde, yalnızca hizmetlerin gerçekleştirilmesinde kullanılacak sayılır ve yüklenici, bunların tamamını veya bir kısmını, işyeri içinde taşınması hariç, idarenin olurlarını almadan nakledeemez.

Yüklenici, işin sözleşme süresi içinde bitirilmesi için, gerekli miktarda malzeme ve ekipman ile yeterli sayıda personeli her an iş başında bulunduracaktır. Aksi halde yüklenici, bu hususta kendisine yapılacak tebligat tarihinden başlamak üzere on (10) gün içinde bunları istenen sayı ve miktara çıkarmak zorundadır.

Sözleşmede, işyerinde çalıştırılması gereken personel sayısının belirtildiği hallerde, yüklenici, belirtilen sayıda personeli işyerinde bulundurmamak zorundadır.

Yüklenici işlerin yürütülmesinde, gerektiği şekilde eğitim ve öğretim görmüş, diplomalı, sertifikalı vb. personeli çalıştıracak ve bunları her zaman diğerlerine tercih edecektir.

Yüklenici, iş yerinde çalıştırılan eleman ve çeşitli sınıftan işgücü sayıları ile yüklenici ekipmanına ilişkin olarak idarenin isteyeceği bilgileri, sözleşme ve eklerinde öngörülen şekilde ve sıklıkta vermekle yükümlüdür.

İdarenin itiraz hakkı

Madde 11- İdare, yükleniciden çalıştırılmasında veya işyerinde bulunmasında engel durumu olduğunu tespit ettiği, uygunsuz davrandığı veya görevlerini yerine getirmekte yetersiz olduğu kanısında olduğu veya işyerinde çalıştırılmasında sakınca gördüğü her kademe ve nitelikteki elemanların (teknik ve idareci personel, hizmetli, işçi ve diğerleri) ve alt yüklenicilerin iş başından veya işyerinden uzaklaştırılmasını talep etme hakkına sahiptir. Yüklenici, bu talebi idare tarafından yapılacak tebligat üzerine ve verilen süre içinde yerine getirmek zorundadır. Yüklenicinin bu yükümlülüğü verilen süre içinde yerine getirmemesi halinde, söz konusu kişiler idare tarafından uzaklaştırılır veya uzaklaştırılmaları sağlanır. Uzaklaştırılmaları istenilenler, idarenin izni ve onayı alınmaksızın bir daha işlerde görev alamaz. Yüklenici, uzaklaştırılan kişilerin yerine en kısa zamanda uygun nitelikli başkalarını getirmek zorundadır.

İdare, uygun olmayan ekipman ve araçların işyerinden uzaklaştırılmasını talep hakkına sahiptir. Yüklenici, söz konusu ekipman ve araçları idarece kabul edilebilir olanlarla değiştirecektir.

Mevzuata uygunluk

Madde 12- İlgili bütün bildirimlerin ve bütün ödemelerin yapılması da dahil olmak üzere yüklenici,

(a) İşlerin yürütülmesine, tamamlanmasına ve işlerde olabilecek kusurların düzeltilmesine ilişkin olarak bütün kanun, KHK, tüzük, yönetmelik, kararname, genelge, tebliğ ve diğer ilgili mevzuata,

(b) Malları veya hakları, işler dolayısıyla herhangi bir şekilde etkilenen veya etkilenebilecek olan kamu kurum ve kuruluşlarının düzenlemelerine uyacak ve bu hükümlerin ihlali nedeniyle ortaya çıkabilecek bütün sorumluluk ve cezalardan dolayı idarenin zararını karşılayacaktır.

Gizlilik

Madde 13- Yüklenici, işle ilgili olarak elde ettiği her tür bilgi ve dokümanı özel ve gizli tutacak ve idarenin önceden yazılı izni olmaksızın sözleşmeye ait her hangi bir detayı ifşa etmeyecek veya yayınlamayacaktır. Türk yargı mercilerinin kararları saklı kalmak kaydıyla, sözleşmenin amaçları doğrultusunda her hangi bir ifşa veya yayınlama gerekliliği konusunda bir uzlaşmazlık ortaya çıkarsa idarenin bu konudaki kararı nihai olacaktır. Gizlilik yükümlülüğü, sözleşmenin herhangi bir nedenle sona ermesinden sonra da devam eder.

Fikri ve sınai mülkiyete konu olan hususlar

Madde 14- İdare, sözleşme hükümleri çerçevesinde yüklenici tarafından üstlenilen bir hizmetin konusu olan ya da hizmetin ifası sırasında veya ifası nedeniyle meydana getirilen ürünler üzerindeki fikri ve sınai haklar ile marka, patent, endüstriyel tasarımlar, faydalı modeller, yarı iletken topografyalar (chip'ler), dijital iletişim, ticaret unvanları ile diğer ad ve işaretler, coğrafi ad ve işaretler, açıklanmamış bilgiler ve benzeri fikri ve sınai mülkiyet konusu haklardan hangisi veya hangilerine, ne kadar süreyle ve ne gibi şartlarla sahip olacağını, ilgili mevzuat hükümlerini dikkate alarak, kendi istek ve ihtiyaçları doğrultusunda ve duraksamaya yer bırakmayacak şekilde düzenleyecektir. Bu haklar, yürürlükteki mevzuatın emredici hükümleri saklı kalmak, ürünün mahiyet ve hususiyetini bozmamak ve ürün sahibinin şeref ve itibarını zedeleyecek şekilde kullanılmamak kaydıyla münhasıran idareye ait olacaktır.

Yüklenicinin, sözleşmeye göre üstlendiği yükümlülüklerini yerine getirmesi sırasında veya getirmesi nedeniyle, ilgili mevzuat hükümleri gereğince koruma altına alınmış fikri ve/veya sınai mülkiyet konusu olan bir hak ve/veya menfaatin ihlal edilmesi halinde, bundan kaynaklanan her türlü idari, hukuki, cezai ve mali sorumluluk kendisine aittir. Yüklenici bu konuda idareden herhangi bir istemde bulunamaz. Buna rağmen idare hukuksal bir yaptırımla karşı karşıya kalırsa, diğer hakları saklı kalmak kaydıyla yükleniciye rücu eder. İdarenin talebi üzerine yüklenici, sözleşme imzalanmadan önce, üstleneceği hizmetin fikri ve sınai mülkiyet konusu olup olmadığını, eğer bu kapsamda ise, konuya ilişkin kendisine ve üçüncü kişilere ait hak ve yükümlülükleri, idareye tam olarak bildirmek ve belgelendirmek zorundadır. Bu ödevin hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi nedeniyle idare herhangi bir zarara, zarar tehlikesine veya hak kaybına uğrarsa, bu nedenle uğradığı her türlü zararı diğer hakları saklı kalmak üzere yükleniciden tahsil ve tazmin eder.

Kamu düzenine ve mallarına zarar vermeme

Madde 15- Yüklenici işlerin yürütülmesi, tamamlanması ve işlerde olabilecek aksaklıkların giderilmesi için gereken bütün işlemlerde, sözleşme koşullarına uygun davranma yükümlülüğü içerisinde;

- (a) Kamu düzenine ve kamusal yaşamın gereklerine uygun davranacak,
- (b) Kamunun mülkiyeti veya hüküm ve tasarrufu altındaki taşınır ve taşınmaz mallar ile özel kişilerin mülkiyetindeki taşınır veya taşınmaz mallara, kamusal kullanıma tahsis edilmiş veya bırakılmış yol, meydan, park gibi orta mallarına ve kamu hizmetinde kullanılan mallara zarar vermeyecek, bunların kullanımına ve bunlara ulaşılmasına engel olmayacaktır.

Belirtilen hükümlerin ihlal edilmesi nedeniyle idarenin maruz kalabileceği tüm zarar, ceza, tazminat ve benzeri sorumluluklar ile bunların mali sonuçlarından doğacak giderler yüklenici tarafından karşılanacaktır.

Diğer yüklenicilere olanak sağlanması

Madde 16-Yüklenici, idarenin isteklerine uygun olarak;

- a) İdare tarafından istihdam edilen diğer bütün yüklenicilere ve onların işçilerine,
- b) İdarenin personeline,
- c) Sözleşme konusu işlerle bağlantılı olarak veya bu işlerin görülmesine yardımcı olması amacıyla idarenin bizzat yürüttüğü veya bir başka sözleşme uyarınca başka yükleniciler tarafından yürütülen veya sözleşmenin kapsamında yer almayan herhangi bir iş nedeniyle, bu işin niteliği gereği işyerinde veya işyeri yakınında çalıştırılması gereken ve usulünce yetkilendirilmiş olan şahıslar ile bunlara tâbi personele, görevli veya yükümlü oldukları işleri yapmaları için gereken bütün makul imkanları sağlayacaktır.

Malzeme, tesis ve işçilik kalitesi

Madde 17- Bütün malzemeler, tesisler ve işçilik;

- (a) Sözleşmede ve eklerinde belirtilen tip ve türlerde ve idarenin denetim organının talimatlarına uygun olacak,
- (b) İmalat, üretim veya hazırlanma yerinde, işyerinde ya da sözleşmede öngörülen başka herhangi bir yerde idarenin denetim organının talep edeceği zamanlarda denetim ve testlere tabi tutulacaktır.

Yüklenici, malzemeleri veya tesisleri incelemek, ölçmek ve test etmek için gereken her türlü desteği, işçiliği, elektriği, yakıtı, cihazları ve aletleri temin edecek ve işte kullanılmadan önce bütün malzeme numunelerini, idarenin denetim ünitesi tarafından seçilecek ve gerekli görülecek testlerin yapılması amacıyla idareye sunacaktır.

Bütün numuneler, yüklenici tarafından sözleşme ile temin ve ibraz edilmeleri açıkça öngörüldüğü takdirde masrafları yükleniciye ait olmak üzere temin edilecektir.

Alt yükleniciler

Madde 18- İdari şartnamede ihaleye katılamayacağı belirtilmiş olanlar alt yüklenici olamazlar. İdare, işin özelliği nedeniyle alt yüklenici çalıştırılmasını öngörmediği işlerde, işlerin tamamının yüklenicinin kendisi tarafından yapılmasını isteyebilir. Alt yüklenici çalıştırılmasının idarenin iznine tabi olduğu işlerde, işin nevi itibarıyla idarece izin verilen kısımlarını yapacak alt yüklenicilerin isimleri ve yapacakları iş bölümlerini, işin bütünü, hiçbir suretle alt yükleniciye yaptırmamak kaydıyla, idarenin onayına sunar.

İdare, on beş (15) gün içinde alt yükleniciyi onaylayıp onaylamadığını bildirir. Alt yükleniciler, idarenin onayından sonra işe başlayabilecektir, aksi halde alt yükleniciler hiçbir suretle iş yerinde çalışamazlar.

İşin başında idarece onaylanmış alt yüklenicilerin ve/veya yaptıkları iş kısımlarının işin devamı sırasında değiştirilerek, işin başka alt yüklenicilere yaptırılması da idarenin iznine ve yukarıdaki şartlara tabidir.

Alt yüklenicilerin yaptığı bütün işlerden idareye karşı yüklenici sorumludur. Alt yüklenicilerin idarece kabul edilerek onaylanması bu sorumluluğu hiçbir şekilde kaldırmaz.

İdare, alt yüklenici tarafından yapılan işlerin sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olmadığını tespit ederse, alt yüklenicinin değiştirilmesini veya alt yükleniciler tarafından yapılmasını istemediği herhangi bir iş bölümünün bizzat yüklenici tarafından yapılmasını her zaman isteyebilir.

İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalıması

Madde 19- İşyerinde, işin başlamasından kabul belgesinin verilmesine kadar her türlü araç, malzeme, ihzarat, makine ve taşıtlar ile sözleşme konusu hizmet işinin korunmasından yüklenici sorumludur.

Yüklenici, kazaların, zarar ve kayıpların meydana gelmesini önlemek amacı ile gereken bütün önlemleri almak ve idare tarafından, kaza, zarar ve kayıp ihtimallerini azaltmak için verilecek talimatların hepsine uymak zorundadır.

Yüklenici, işin devamı süresince iş yerinde yapılacak çalışmalarda her türlü güvenlik önlemini almak zorundadır. İş sahasında veya çevresindeki bölgede, yeterli güvenlik önleminin alınmaması nedeniyle doğabilecek hasar ve zararın ödenmesinden yüklenici sorumludur. Ayrıca yüklenici, işyerinde kullanılan ekipmanın neden olabileceği kazalardan korunma usullerini ve önlemlerini çalışanlara öğretmek zorundadır. Bu konularda gerek idare tarafından istenen ve gerekse yüklenicinin kendi arzusu ile uyguladığı güvenlik ve koruma önlemlerine ilişkin giderlerin tümü yükleniciye aittir.

Hizmet türüne göre sigorta gerektiği takdirde uygulanacak sigorta türü veya türleri ve teminat limitleri günün koşullarına uygun olmak şartıyla sözleşmesinde veya eklerinde belirtilir.

Düzenlenen sigorta poliçelerinde, idare işveren sıfatıyla, yüklenici ise işi gerçekleştiren sıfatıyla ve varsa alt yükleniciler yer almalıdır. Kıymetler tam değer üzerinden sigorta ettirilmelidir.

Sözleşmesinde istenilmiş olması halinde, sigortalara ilişkin limitlerin işe başlama tarihinin yıl dönümündeki güncel değerlere yükseltilmesi zorunludur.

Yüklenici, idarece istenen söz konusu sigortalara ilişkin poliçeleri ve ödeme kanıtlarını, iş fiili olarak başlamadan önce idareye vermek zorundadır. Sigortalar tamamlanmadığı sürece avans ve hakediş ödemesi yapılmaz.

Sigorta poliçelerinde belirlenen, yüklenicinin kusurlu olduğu hallerde, kusur nedeniyle sigortanın karşılamadığı bedeller için yüklenici idareden bir istekte bulunamaz.

Sigorta yükümlülüğünün kabul süresinin sonuna kadar olan süreçte devam edip etmeyeceği veya ne ölçüde devam edeceği, bu süreci düzenleyen madde hükümleri de göz önünde tutularak sözleşme veya eklerinde belirtilir. Sözleşmenin feshi veya işin/hesabın tasfiyesi halinde bu sigortalar, iş yeni yükleniciye ihale edilinceye kadar devam ettirilir ve bu süreye ilişkin sigorta giderleri ilk yükleniciye ait olur. Ancak bu süre, fesih veya tasfiye tarihinden başlamak üzere üç (3) ayı geçemez.

Yüklenicinin kusuru dışındaki hasar ve zararlar

Madde 20- Olağanüstü haller ve doğal afetlerin işyerlerinde ve yapılan işlerde meydana getireceği hasar ve zararlar ile sigortalanabilir riskler sigorta kapsamında olsun veya olmasın yüklenici bu hasar ve zararlar için idareden hiç bir bedel isteyemez. Ancak bu hasar ve zararlar nedeniyle meydana gelecek gecikmeler için yükleniciye gerekli süre uzatımı verilir.

İşlerin bakımı

Madde 21- Yüklenici, işe başlama tarihinden işlerin tümü için kabul belgesinin tanzim edildiği tarihe kadar işlere, malzemelere ve tesise gereken özen ve bakımı gösterme sorumluluğu altında olacaktır.

Yüklenici, garanti süresi içinde taahhüt ettiği bütün işlerin ve malzemelerin ve ilgili tesislerin bakım ve özeninden bu sürenin sonuna kadar sorumlu olacaktır.

İşyerlerinin temizlenmesi ve tesislerin kaldırılması

Madde 22- İşlerin yürütülmesi esnasında, yüklenici işyerini gereksiz bütün engellerden temizleyecek, yüklenici ekipmanlarını ve artan malzemeleri depolayacak ya da elden çıkartacak ve gerekmeyen bütün hurda malzemeleri, çöpleri vb ilgili mevzuatın öngördüğü şekilde işyerinden kaldıracaktır.

İşyerleri, işin sonunda yüklenici tarafından her türlü ihzarattan ve çalışma artıklarından temizlenir. Bundan başka, yüklenici tarafından kendi ihtiyaçları için yapılmış olan baraka, ambar, garaj, atölye vb. tesisler, işin sonunda yüklenici tarafından sökülür ve götürülür, bu işler için kendisine hiçbir bedel ödenmez. Yüklenicinin yükümlülüğü olan bu işlerin yapılmaması veya eksik yapılması halinde idarenin takdir edeceği bir bedel yüklenicinin hak edişinden, hakediş kalmamışsa teminatından kesilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Teknik Doküman

Teknik dokümanı idare tarafından verilen işler

Madde 23- Sözleşme konusu işin proje veya bu mahiyette teknik dokümana dayalı olarak yaptırılması ihale dokümanında belirtilmiş ise, söz konusu iş, idare tarafından yükleniciye verilecek teknik dokümana ve detaylarına uygun olarak yapılacaktır.

Bununla birlikte yüklenici, kendisine verilen teknik dokümanın, teslim edilen işyerinin veya malzemenin veyahut talimatın, sözleşme ve eklerinde bulunan hükümlere aykırı olduğunu veya teknik ve sanat kurallarına uymadığını ileri sürerse bu husustaki karşı görüşlerini idareye yazı ile bildirecektir.

Yüklenicinin iddia ve itirazlarına rağmen, idare işi kendi istediği gibi yaptırdığı takdirde bu kararın olağan sonucu olarak ortaya çıkan eksiklik, kusur, kalitesizlik ve benzeri olumsuz hallerden yüklenici sorumlu olmayacaktır.

Teknik dokümanın tesliminde gecikme olması

Madde 24- İş için gerekli olan teknik dokümanın yükleniciye tesliminde gecikme olması veya yeni teknik doküman hazırlanmasını gerektirecek bir zamana ihtiyaç olması halinde bir gecikme söz konusu olursa, bu gecikmenin süre uzatımı verilmesini zorunlu kılması halinde işin süresi gecikmeyi karşılayacak kadar uzatılır.

Yüklenici tarafından sunulacak rapor ve teknik doküman

Madde 25- Yüklenicinin hazırlayacağı projeler ve/veya raporlar onaylanmak üzere idareye teslim edilirken, idareye yapılacak incelemeleri kolaylaştıracak ve bunların teklif edilen şekli ile sözleşme veya eklerinde belirlenen şartlar çerçevesinde, amaca en uygun olduğunu gösterecek bilgilerin de diğer teknik belgelerle birlikte yüklenici tarafından verilmesi gereklidir.

Onay işlemi sırasında idare tarafından bu dokümanda yanlışlık, eksiklik ve kusurlar tespit edildiği takdirde, yüklenici idarenin yazılı emri üzerine ve verilen süre içinde, ayrıca bir bedel ödenmesini istemeksizin bunları düzeltmek zorundadır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kontrol Hizmetleri

Kontrol ünitesi ve yetkileri

Madde 26- Kontrol ünitesi hizmetin denetimi, muayenesi ve kabulünü doğrudan kendisi yapabileceği gibi gerekli gördüğü durumlarda oluşturduğu kabul komisyonları vasıtasıyla da bu görevini yerine getirir.

Sözleşmeye bağlanan her türlü iş, kontrol ünitesinin denetimi altında, yüklenici tarafından yönetilir ve gerçekleştirilir. Yüklenici, bütün işleri kontrol ünitesinin sözleşme ve eklerindeki hükümlere aykırı olmamak şartı ile vereceği talimata göre yapmak zorundadır.

Sözleşmede aksine bir hüküm yoksa kontrol ünitesi; işlerin yürütülmesiyle ilgili olarak her türlü denetim, malzeme, işlerin ve sözleşmesinde onaya sunulması gerektiği belirtilen yüklenici personelinin onay veya reddi, ödeme miktarlarının tespiti, işlerin düzeltilmesi ve sözleşmenin gereklerinin yerine getirilmesi konusunda talimat vermeye ve uygulamaya yetkili olup, fesih, tasfiye, süre uzatımı, iş artışı, iş eksilişi, kabul, yüklenici nam ve hesabına iş yaptırma ve alt yüklenicileri onaylama hususlarında ise idarenin ilgili birimlerine görüş bildirir.

Yüklenici kullanacağı her türlü malzemeyi kontrol ünitesine gösterip iş için elverişli olduğunu kabul ettirmeden iş yerinde kullanamaz. Malzemenin şartnamelere uygun olup olmadığını inceleyip gözden geçirmek için kontrol ünitesi istediği şekilde deneyler yapılabilir ve ister işyerinde, ister resmi veya özel laboratuvarlarda olsun, bu deneylerin giderleri sözleşmesinde başka bir hüküm yoksa yüklenici tarafından karşılanır. Deneylerin idarenin işyerinde yapılması durumunda, Yüklenici bunun için gerekli araç ve teçhizatı kendisi sağlamak zorundadır. İdarenin dışında yapılacak deney ve test yerleri için yüklenici idarenin onayını almak zorundadır.

Kontrol ünitesinin kabul ettiği malzemeden mümkün olanların örnekleri mühürlenerek işin sonuna kadar saklanır.

Yüklenicinin işyerine getirdiği malzemenin, teknik şartnamesine veya daha önce alınmış mühürlü örneğine uygun ve işe elverişli olmadığı anlaşıldığı takdirde yüklenici, kontrol ünitesinin bu husustaki yazılı tebliğatı tarihinden başlamak üzere on gün içinde bu malzemeyi işyerinden kaldırıp uzaklaştırmak zorundadır. Bunu yapmadığı takdirde kontrol ünitesi bu malzemeyi, bütün zarar ve giderleri yükleniciye ait olmak üzere, işyeri çevresi dışına çıkarmaya yetkilidir.

Yüklenici tarafından kötü ve kusurlu yapıldıkları kesin olarak anlaşılan iş kısımlarını yeniden yaptırmak hususunda kontrol ünitesi yetkilidir. Yüklenici, bu konuda kendisine yazılı olarak verilen talimat üzerine, belirlenen süre içinde söz konusu iş kısımlarını ayrıca bir bedel istemeksizin kaldırıp yeniden yapmak zorundadır. Bu hususta bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir.

Sözleşme konusu iş süreklilik gösteren bir mahiyette ise, işin yapılmasına ilişkin kayıtlar sözleşmesinde belirtilen sıklıkta tutulur ve bu tutanaklar yüklenici tarafından da imzalanır. İşlerin eksik, kötü ve sözleşmeye aykırı olarak yapılması durumunda sözleşmede belirtilen cezalar uygulanır.

Onay verilmesinin sorumluluğu ortadan kaldırmaması

Madde 27- Herhangi bir işin, kontrol ünitesinin denetimi altında yapılmış veya işe onay verilmiş olması, yüklenicinin üstlenmiş olduğu işi bütünüyle projelerine, sözleşme ve şartnamelerine, teknik ve sanat kurallarına uygun olarak yapmak hususundaki yükümlülüklerini ve bu konudaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşin Yürütülmesi

İş programı

Madde 28- Yüklenici, sözleşmenin yürürlüğe girmesi için gerekli olan yasal prosedürlerin tamamlandığının kendisine tebliği ve buna göre işe başlama tarihinden itibaren, idarece talep edilmesi durumunda sözleşme veya eklerinde belirlenen süre içinde, üstlenilen işler için idarenin öngöreceği formda ve detaylarda ayrıntılı bir iş programı düzenler ve idarenin uygun görüşüne sunar. İş programı, idare tarafından talep edildiği takdirde, yüklenicinin işin yürütülmesi için uygulamayı önerdiği metotlar ve düzenlemeler hakkında genel bir açıklamayı da içerecektir.

İdare, iş programının verildiği tarihten başlamak üzere sözleşme veya eklerinde belirlenen süre içinde, iş programını olduğu gibi veya gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak onaylar ve onaylı bir nüshasını yükleniciye verir. İş programları idarenin onayı ile geçerli olur.

İş programlarında, hizmete ilişkin proje, rapor, teknik belgeler vb. belgelerin idareye hangi sıra ile, hangi tarihlerde verileceğinin belirtilmesi gereklidir. Yüklenici, bunların hazırlanması için idarece verilmesi gereken bilgilerin, esasların ve talimatın, kendisine en geç hangi tarihlerde verilmesi gerektiğini, ayrıntılı bir şekilde iş programı ile birlikte idareye bildirecektir.

Yüklenici, idarece onaylanmış iş programına aynen uymak zorundadır. Ancak zorunlu hallerde idarenin uygun görüşü ile iş programında değişiklik yapılabilir.

Revize program

Madde 29- İşe ilişkin olarak idare tarafından onaylanan (cezalı veya cezasız) bir süre uzatımı bulunduğu takdirde yüklenici, idarenin talebi üzerine on (10) gün içinde işlerin öngörülen tamamlanma süresi içinde bitirilmesini sağlamak üzere bir revize program hazırlayarak idareye sunacaktır. Revize program, idarenin onayı ile yürürlüğe girer.

Yüklenicinin görev ve sorumluluklarının devam etmesi

Madde 30- Bu programların idareye sunulması ve bunlar hakkında idarenin uygun görüşünün alınması ya da yukarıda bahsi geçen genel açıklamaların verilmesi, yükleniciyi sözleşme gereği yüklediği görev veya sorumluluklarından kurtarmaz.

Sözleşme ve eklerine uymayan işler

Madde 31- Yüklenici projelerde ve işe ilişkin diğer teknik dokümanda, kendiliğinden hiç bir değişiklik yapamaz. Boyutları, kullanma şekli ve durumu proje ve şartnamelere uymayan, kötü ve kusurlu oldukları tespit edilen işleri, yüklenici, idarenin talimatı üzerine, belirlenen süre içinde bedelsiz olarak değiştirmek veya bozup yeniden yapmak zorundadır. Bundan dolayı bir gecikme olursa sorumluluğu yükleniciye aittir.

Yüklenici tarafından proje ve şartnameden farklı olarak önerilen işler, ancak teknik ve sanat kurallarına ve istenen özelliklere uygun ve mevcudundan daha iyi özelliklere sahip olduğu idare tarafından onaylanması halinde kabul edilebilir. Ancak bu takdirde yüklenici, ilave bedel isteyemez.

İdare, sözleşme dokümanında belirtilen özelliklerden daha iyi özelliklere sahip olması ve yüklenicinin kabul etmesi koşuluyla işe ilişkin herhangi bir değişiklik talebinde bulunabilir.

Hatalı, kusurlu ve eksik işler

Madde 32-İdare, yüklenici tarafından yapılmış olan işin eksik, hatalı ve kusurlu olduğunu veya malzemenin şartnamesine uygun olmadığını gösteren belirtiler ve kanıtlara ulaştığı takdirde, gerek işin yapımı sırasında ve gerekse kabule kadar olan sürede bu gibi eksiklik, hata ve kusurların incelenmesi ve tespiti için yüklenicinin yapması gerekenleri kendisine tebliğ eder.

Bu incelemeler yüklenici veya vekili ile birlikte yapılır. Yüklenici veya vekili bu konuda yapılacak çağrıya uymazsa incelemeler idarenin kontrol ünitesince tek taraflı olarak yapılarak tutanakla tespit edilir.

Bu gibi inceleme ve araştırmaların giderleri, işlerin hatalı ve kusurlu olduğunun anlaşılması halinde yükleniciye ait olur.

Sorumluluğunun yükleniciye ait olduğu anlaşılan hatalı, kusurlu ve malzemesi kötü işlerin bedelleri, hak edişlere girmiş olsa bile, işin gerçekleştirilme şekil ve durumuna göre yüklenicinin daha sonraki hak edişlerinden veya teminatından kesilir.

Belli dönemler halinde (günlük, haftalık, vs) tekrarlanmak suretiyle ifa edilen sürekli nitelikteki işlerde kontrol ünitesi, yapılan işle ilgili olarak bu dönemler itibariyle kayıt tutar. Hakediş ödemelerinde bu kayıtlar da dikkate alınır ve sözleşme ve eklerine aykırı olarak gerçekleştirildiği tutanağa yazılan işler için sözleşmesinde belirtilen kesinti ve cezalar uygulanır.

Yüklenicinin bakım ve düzeltme sorumlulukları

Madde 33- Yapılan işlerin her türlü sorumluluğu, kabul işlemlerinin idarece onaylanması tarihine kadar, tümüyle yükleniciye aittir. Bu nedenle yüklenici, gerek malzemenin kötülüğünden ve

gerekse işlerin kusur ve eksikliklerinden dolayı, idarece gerekli görülecek bütün onarım ve düzeltmeler ile sürekli bakım işlerini kendi hesabına derhal yapmak zorundadır.

Yüklenici bu zorunluluğa uymadığı takdirde, idare kendisinden bir yazı ile yükümlülüklerini yerine getirmesini isteyecektir. Bu talimatın yükleniciye tebliği tarihinden başlamak üzere işin özelliğine göre, talimat yazısında idarece daha uzun bir süre verilmemişse, yüklenici on (10) gün içinde yükümlülüklerini yerine getirmeye fiilen başlamadığı veya başlayıp da belirlenen süre içinde teknik gereklerine göre işi bitirmediği takdirde idare, söz konusu onarım, düzeltme ve bakım işlerini bir başkasına yaptırarak bu yapılan işlerin bedeli için, yüklenicinin teminatından veya varsa diğer alacaklarından ödeme yapmaya yetkilidir.

Yüklenicinin yaptığı işlerde, kabul tarihine kadar geçen zaman içinde, herhangi bir aksaklık görüldüğü takdirde, bu aksaklıklar yukarıda belirtildiği şekilde düzeltilip onarılmakla birlikte idare, işin niteliğine göre, aksaklığı tespit edilen bu gibi işlerin kabul işlemlerini uygun bir tarihte erteleyebilir. Bu takdirde kabulü ertelenen kısım için, idarenin uygun göreceği bir miktarda teminat alınır. Yapılan işlerde, yüklenicinin kusurundan kaynaklanan ve ivedilikle ele alınması gereken aksaklıklar meydana geldiğinde, yüklenicinin o anda işle ilgilenip konuyu ele alma imkanı yoksa bu takdirde idare, yazılı olarak haber vermek suretiyle yüklenici adına bu aksaklığı giderir.

Yüklenici, taahhütleri çerçevesinde kusurlu veya standartlara uygun olmayan malzeme seçilmesi, verilmesi veya kullanılması, tasarım hatası, uygulama yanlışlığı, denetim eksikliği, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan doğrudan sorumludur. Bu zarar ve zıyan genel hükümlere göre yükleniciye ikmal ve tazmin ettirilir. Ayrıca hakkında 4735 sayılı kanununun 27. maddesi hükümleri uygulanır.

İlgili kayıtlar

Madde 34- İşyerinde, işin sözleşme ve eklerine ve iş programına uygun olarak yapılmasını temin ve bunun kontrolü için idarenin sözleşmesinde belirlediği kayıtlar, yüklenici ile birlikte idarenin kontrol ünitesi tarafından tutulur. Yüklenici bu kayıtları ve ilgili belgeleri imzalamak zorundadır. Bunlardan imzalı birer kopya yükleniciye verilir.

Yüklenici, bu belgeler ve defterleri imzalamış olmakla içindekileri ve yapılan hesapların doğruluğunu kabul etmiş olur. Bu belgeleri imzalamaz veya itirazı kayıtla imzalarsa karşı görüşlerini yazılı olarak bildirmesi için, kayıt ve belgelerin kendisine gösterildiği tarihten başlamak üzere, on (10) gün süre verilir. Bu süre içinde karşı görüşlerini yazı ile bildirmezse belgelerin ve defterlerin içinde kayıtlı hususları kabul ve imza etmiş sayılır ve bu durumu tespit eden bir tutanak düzenlenerek kayıtlara eklenir.

Sözleşme konusu iş, belli bir hizmetin dönemler halinde (günlük, haftalık, aylık vs) ifa edilmesi suretiyle yapılan sürekli nitelikte bir iş ise, yukarıda sözü edilen kayıtlar bu dönemler itibarıyla tutulur ve kayıtlara itiraz da kayıtların tutulduğu sırada yapılır. Bu kayıtlarda işin sözleşme ve eklerine uygun olarak yapılıp yapılmadığı, işlerdeki hata, kusur ve eksiklikler, kaç kişinin çalıştığı ve hangi makine ve ekipmanın kullanıldığı ve idarenin kontrol ünitesince gerek görülen diğer hususlar belirtilir. Bu kayıt ve itirazlar hem hakediş ödemelerinde, hem de sözleşmenin sona erdiği tarihte idarenin kontrol ünitesince gerçekleştirilecek kabul işlemlerinde esas alınır.

İşin süresi ve uzatılması

Madde 35- İhale edilen işin, sözleşmesinde belirlenen zamanda tamamlanıp kabule elverişli bir durumda teslim edilmesi esastır. Yüklenici bu esasa herhangi bir şekilde uymazsa sözleşmede gösterilen cezalar uygulanır.

Bu Genel Şartnamede öngörülen diğer haller saklı kalmak kaydıyla, sözleşmesinde belirtilen ve sorumluluğu yükleniciye ait olmayan zorunlu gecikme nedenlerinin doğuşunda, durum idarece incelenerek işi engelleyici nedenlere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre gecikmeyi karşılayacak kadar uzatılır.

Yüklenici, sürenin uzatılmasını gerektiren nedenlerin ortaya çıkışından başlamak üzere yirmi (20) gün içinde, olayların ayrıntılarını ve sonuçlarını ve iş süresinin ne kadar uzatılması gerektiğini, uzatılacak sürenin belirlenmesi o anda mümkün değilse bunun nedenlerini belirten bir yazı ile idareye başvuracak ve durumun açıklık kazanmasından sonra istediği süre uzatımını da ayrı bir yazı ile derhal bildirecektir.

Zamanında yapılmayan başvurular dikkate alınmaz ve yüklenici başvuru süresini geçirdikten sonra süre uzatımı isteğinde bulunamaz. Zorunlu nedenlerin devamı sırasında yapılacak başvuru, başvuru tarihinden geçerli olmak üzere dikkate alınabilir.

Sözleşmesinde işin tamamlanması için sözleşme tarihinden başlayarak belli bir tarih ve süre belirlenen ve başkaca kayıt bulunmayan işlerde, işin yapılması için tespit olunan döneme rastlayan kış aylarının ve resmi tatil günlerinin etkisi de göz önünde tutulmuş sayılacağından yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz. Ancak süre uzatımlarında, verilecek sürenin çalışılmayacak günler de dikkate alınarak belirlenmesi gerekir.

İdarenin, sözleşmenin ifasına ilişkin olarak bu Genel Şartnamede ve sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerini, yüklenicinin kusuru olmaksızın, öngörülen süreler içinde yerine getirmemesi (yer tesliminin, projelerin ve iş programının onaylanmasının, izin, ruhsat ve olurların gecikmesi gibi) ve bu sebeple işin süresi içinde bitirilmesinin mümkün olmaması halinde, bu durumun taahhüdün yerine getirilmesine engel nitelikte olması ve yüklenicinin bu engeli kaldırmaya gücünün yetmemesi kaydıyla, yüklenicinin idareye yazılı olarak bildirimde bulunması halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre gereği kadar uzatılır.

Sözleşmelerde ilave işler nedeniyle iş artışının ortaya çıkması halinde işin süresi, bu artışla orantılı olarak işin ilgili kısmı veya tamamı için uzatılır.

İşin süresinden önce bitirilmesi

Madde 36- Taahhüdün sözleşmede tespit edilmiş süreden önce tamamlanması halinde, yüklenicinin isteği üzerine, idare sözleşmedeki bitim tarihini beklemeksizin "Kabul İşlemleri ve Kesin Ödeme" bölümünde belirlenen usullere uygun olarak kabul işlemlerini tamamlar.

Fiyatı belli olmayan işlerde yeni birim fiyat tespiti

Madde 37- İşin devamı sırasında, yapılması idarece istenen veya sözleşme kapsamında ilave olarak yaptırılacak, ve birim fiyat cetvelinde yer almayan yeni iş kalemlerine ait birim fiyatlar;

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının tespitinde kullanarak teklifinin ekinde idareye verdiği ve yeni iş kalemi ile benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizlerle kıyaslanarak bulunacak analizler,

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine benzerlik gösteren iş kalemlerine ait analizler,

c) Yeni iş kaleminin yapılması sırasında tutulacak puantaj la tespit edilecek malzeme miktarları ile personel ve makinelerin çalışma saatleri esas alınarak oluşturulacak analizler,

d) İdarede ve diğer idarelerde mevcut rayiçler ile yüklenicinin teklifinin ekinde idareye verdiği teklif rayiçler,

e) İdarece kabul edilmek şartıyla ilgisine göre, Ticaret ve/veya Sanayi Odasının veya meslek odasının onaylanmış memleket rayiçleri, kullanılarak yukarıdaki öncelik sırasına göre kontrol ünitesi ile yüklenici tarafından tespit edilir. Bu hususta düzenlenen yeni fiyat tutanağı ihale yetkilisinin onayına sunulur ve onaydan sonra geçerli olur.

Fiyat tutanağının idarenin onayına sunulduğu tarihten itibaren otuz (30) gün içerisinde taraflar yeni birim fiyatlar üzerinde anlaşma sağlayamazlarsa bu hususta bir anlaşmazlık zaptı düzenlenerek taraflarca imzalanır ve konu sözleşmedeki anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin hükümlere göre çözümlenir. Ancak bu süre içinde yüklenici, idare tarafından tespit edilen birim fiyatın uygulanması şartı ile işe devam etmek zorundadır.

İdare istediği takdirde sözleşme ve ekleri kapsamında bulunmayıp ayrıca bir yükleniciye yaptırılması mümkün olan işi başkasına da yaptırabilir, bundan dolayı yüklenici herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Yüklenicinin Çalıştırdığı Personel, Çalışanların Hakları ve Çalışma Şartları Çalışanların özlük hakları

Madde 38- Yüklenici çalıştırdığı işçilerin, işin yapılmakta olduğu bir işkolu veya meslekte aynı tipteki bu iş için mevzuatla kabul edilenlerden daha az elverişli olmayan şartlarda çalışmalarını ve ücret almalarını sağlayacaktır. Ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarının toplu sözleşme veya mevzuatla tespit edilmemiş olması halinde yüklenici, en yakın ve uygun bir bölgedeki işkolu veya meslekteki aynı tip bir iş için mevzuatla tespit edilenlerden daha az elverişli olmayan ücret, yan ödeme ve çalışma şartlarını sağlayacaktır. Yüklenici, varsa alt yüklenicilerinin bu çalışma şartlarına uymalarını sağlamak için gerekli tedbirleri alacaktır.

Kontrol ünitesi, işyerinde çalışanlar arasında yüklenici veya alt yüklenicilerce ücretleri ödenmeyenlerin bulunup bulunmadığını, vasıflı personel çalıştırılması ihale dokümanında öngörülen işlerde bu personele asgari ücretin üzerinde bir ödeme yapılması istenmişse, belirlenen asgari ödeme tutarının ilgili personele ödenip ödenmediğini kontrol ederek veya bu konuda kendisine gelen talep ve ihbarları değerlendirerek, yükleniciden ve alt yüklenicilerden istenecek bordrolara göre bu ücretlerin yüklenicinin hak edişinden ödenmesini sağlar. Ayrıca, çalışanların sosyal güvenlik primlerinin yüklenici tarafından ödenip ödenmediğinin kontrolü ve ödenmemişse ödenmeyen sosyal güvenlik primlerinin ve gecikme zammının hakedişlerden mahsup edilmesi ve ödenmesi 58 nci maddede belirtilen hükümler çerçevesinde yapılır.

Yüklenicinin hakediş istemesi üzerine, bu istek ve hak edişin ödeneceği tarih (yaklaşık olarak), şantiye şefliği, işyeri ilan tahtası veya işçilerin toplu bulunduğu yerler gibi işçilerin görebileceği yerlere yazılı ilan asılmak suretiyle duyurulur. İlanın yapıldığı, kontrol ünitesinin yetkilendirilmiş elemanının ve yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin imzaladıkları bir tutanakla tespit edilerek bu tutanağın bir kopyası hak edişin ödeme yerine gönderilir.

Personel alacakları, hakediş raporunun düzenlendiği tarihten önceki (işçi ücretleri ödeme günü öncesindeki) günler için belirlenmiş sayılır. Bu tür alacakların üç (3) aylık tutarımdan fazlası hakkında idareye herhangi bir sorumluluk düşmez.

Bildirilen alacak iddiaları, yüklenici veya alt yüklenicinin kayıtları ile varsa puantaj ve daha önceki hesap pusulalarından incelenip anlaşmaya varılan miktarların (üç aylık ücret tutarını geçmemek üzere) yüklenici tarafından bordroya bağlanması sağlanır ve bu bordrolar hakediş raporu ile birlikte ödeme yerine gönderilir.

Yüklenicinin hak edişinin ödenmesi gereken kısmından indirilen bu bordro tutarı ayrıca ödeme biriminin ilgili mutemedince yükleniciden alacağı olan işçilere kontrol ünitesinin yetkilendirilmiş elemanının, yüklenici veya vekili ile işçi temsilcisinin önünde ödenir. Bu husus ayrıca bir tutanakla tespit olunur. Yapılacak tebligata rağmen yüklenici veya vekili ödemede hazır bulunmazsa bu husus tutanakta belirtilir.

Yüklenicinin iş verdiği alt yüklenicilerin gündelikçi, haftalıkçı veya aylıkçı olarak işyerinde çalıştırdığı işçi, personel ve teknik elemanların tamamı da yüklenicinin elemanları hükmünde olup, bunların ücretlerinin ödenmesinden de doğrudan doğruya yüklenici sorumludur. Yüklenici, bunların ücretleri hakkında da aynen kendi elemanları gibi ve yukarıda belirtildiği şekilde işlem yapmak zorundadır.

Personel alacaklarının kontrol edilebilmesi için yüklenici, teknik ve yönetici personeli ile işçilerine yaptığı ödemelerin bordrolarından birer kopyasını, bordroların düzenlenmesi tarihinden başlayarak en çok bir ay içinde, idarenin kontrol ünitesine verecek ve bu bordrolarda teknik ve yönetici personel ile işçilerin sanatları ve çalıştıkları yerler, ad ve soyadları ile doğum yerleri ve tarihleri belirtilecektir.

Bordrolarda yüklenicinin veya vekilinin imzası bulunacaktır.

Çalışanların sağlık işleri

Madde 39- Yüklenici bütün giderleri kendisine ait olmak üzere hizmetinde çalışanlar için, gerek teker teker ve gerekse topluca yaşadıkları ve çalıştıkları yerler bakımından, yürürlükte olan sağlık ve güvenlik mevzuatı hükümlerine uygun olarak her türlü sağlık önlemlerini almak ve çalışanların yerel şartlara göre sağlıklı bir şekilde yiyip içmeleri, yatıp kalkmaları ve yıkanmaları, hastalıklardan korunmaları, hastalık veya bir kaza halinde tedavileri konularında ilgili mevzuat hükümlerine ve idarenin kendisine vereceği talimata uymak zorundadır.

Çalışanların kazaya uğramaları

Madde 40- Yüklenicinin önlemler almasına rağmen olabilecek kazalarda, yüklenicinin işçi ve personelden kazaya uğrayanların tedavilerine ilişkin giderlerle kendilerine ödenecek tazminat yükleniciye aittir. Ayrıca işçi ve personelden iş başında veya işe bağlı nedenlerle ölenlerin defin giderleri ile ailelerine ödenecek tazminatın tümü de yüklenici tarafından karşılanır.

Yüklenici bu hususta, yürürlükte bulunan genel hükümlere uyacaktır.

Çalışanların yiyeceği ve içeceği

Madde 41- Yüklenici, işe aldığı işçi ve personelinin, özellikle şehir ve kasabalardan uzak yerlerde, yiyeceğini ve içeceğini sağlamak üzere gereken bütün önlemleri almak zorundadır. Ancak bu sağlama işi, hiçbir şekilde zorlama halini almayacak ve çalışanların dilediği herhangi bir yerden yiyeceğini ve içeceğini sağlamak hususundaki serbestliklerini bozmayacaktır.

Yüklenicinin işyerinde yiyecek ve içecek satım ve temininden doğan her türlü hukuksal mükellefiyet ve sorumluluk, kendisine aittir. Yüklenici, kendisi adına üçüncü kişilere yaptırdığı satım ve teminden de müteselsilen sorumludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Hakedişler ve Ödeme

Hakediş ödemeleri

Madde 42- a) Sözleşme bedelinin iş süresince dönemler itibariyle ödenmesi :

Sözleşme konusu hizmetin yüklenici tarafından belli bir süre boyunca devamlı olarak verilmesi veya işin bölümlere ayrılabilir olması durumunda sözleşmede belirtilen aralıklarla, hakediş ödemeleri yapılır. Yüklenici tarafından yapılan işlerin bedelleri, sözleşmedeki kayıtlara ve ilgili kanunlara göre yapılacak kesintiler de çıktıktan sonra, sözleşmenin ödemeye ilişkin hükümleri çerçevesinde kendisine ödenir. İdarenin isteği halinde yüklenici, kesin hesapları idarenin kontrol ünitesinin denetimi altında olmak üzere işe paralel olarak yürütmek zorundadır. Bu halde, hakediş raporlarının düzenlenmesinde, bitmiş iş kısımları için bu kesinleştirilmiş miktarlar dikkate alınır.

Hakediş raporlarının düzenlenmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır;

Hakediş raporları yüklenicinin başvurusu üzerine, sözleşme veya eklerinde aksine bir hüküm bulunmadıkça ayda bir defa düzenlenir. Gelecek yıllara sari olmayan sözleşmelerde yaptırılan işler için, son hakediş raporu bütçe yılının sonuna rastlayan ayın yirminci (20.) günü düzenlenir.

İşe başladığından beri meydana getirilen işler, kontrol ünitesince yüklenici veya vekili ile birlikte hesaplanır ve bulunan miktarlar, teklif edilen birim fiyatlarla çarpılmak suretiyle sözleşmedeki esaslara uygun olarak hakediş raporuna geçirilir.

Düzenlenen hakediş raporunun işleme konulabilmesi için, yüklenici veya işbaşında bulunan vekili tarafından imzalanmış olması gereklidir.

Yüklenici veya vekili, bildirilen günde, hak edişe esas hesaplamaların yapılmasında hazır bulunmazsa kontrol ünitesi hesaplamaları tek başına yaparak hakediş raporunu düzenler ve yüklenicinin bu husustaki itirazları kabul edilmez.

Hakediş raporu düzenlendikten sonra bir hafta içinde yüklenici raporu imzalamazsa kontrol ünitesince, rapor yüklenici tarafından imzalanıncaya kadar idarede hiçbir işlem yapılmaksızın bekletilir. Yüklenici hakediş raporlarını zamanında imzalamazsa, ödemede meydana gelecek gecikmeden dolayı hiçbir şikayet ve istekte bulunamaz.

Hazırlanan ve iki tarafça imzalanmış bulunan hakediş raporu, tahakkuk işlemi yapılincaya kadar, yetkili makamlar tarafından düzeltilebilir. Ancak bu düzeltme sırasında eski rakam ve yazıların okunabilir şekilde çizilmiş olarak hakediş raporunda bulunması ve düzeltme yapan yetkililerin imzasını taşıması gereklidir. Ancak bu düzeltmeler yeniden sayfa düzenlemeyi gerektirecek ölçüde fazla ise, esas sayfa üzerinde düzeltmenin yapıldığına ilişkin açıklama bulunmak şartı ile, yeniden ayrı bir sayfa düzenlenip hakediş raporuna eklenir.

Yüklenicinin hak edişleri, itirazı olduğu takdirde, karşı görüşlerinin neler olduğunu ve dayandığı gerekçeleri, idareye vereceği ve bir örneğini de Hakediş Raporuna ekleyeceği dilekçesinde açıklaması ve hakediş raporunun "İdareye verilen .....tarihli dilekçemde yazılı itirazı kayıtlı" cümlesini yazarak ya da bu anlama gelecek bir itiraz şerhi ile imzalaması gereklidir. Eğer yüklenicinin, hakediş raporunun imzalanmasından sonra tahakkuk işlemi yapılincaya kadar, yetkililer tarafından hakediş raporunda yapılabilecek düzeltmelere bir itirazı olursa hak edişin kendisine ödendiği tarihten başlamak üzere en çok on gün içinde bu itirazını dilekçe ile idareye bildirmek zorundadır. Yüklenici itirazlarını bu şekilde bildirmediği takdirde hak edişi olduğu gibi kabul etmiş sayılır.

Her hakediş tutarına, eğer sözleşmede öngörülmüşse eklenecek miktar dahil edilir. Bulunan miktardan, bir önceki hakediş tutarı çıkarılarak bulunan miktara, ilgili mevzuata göre hesaplanacak Katma Değer Vergisi (KDV) eklenir. Bu miktardan sözleşmede yazılı kesintiler, varsa yüklenicinin idareye olan borçları ve cezalar ile kanunen alınması gereken vergiler kesilir. Hakediş raporu, yüklenici veya vekili tarafından imzalandığı tarihten başlamak üzere en geç sözleşmesinde yazılı sürenin sonunda, eğer sözleşmede bu hususta bir kayıt yoksa on beş gün içinde faturası ile birlikte ilgili muhasebe birimine intikal ettirilir. Bu tarihten başlamak üzere 45 gün içinde de ödeme yapılır.

b) Sözleşme Bedelinin Bir Defada Ödenmesi

Yüklenicinin yapacağı iş bir defada teslim alınacaksa hakediş raporu sözleşmesinde yazılı esaslara göre iş bitiminde bir defada düzenlenir. Bu hakediş raporlarının imzalanma, düzeltme ve ödemeleri de yukarıda yazılı hükümlere göre yapılır. İşin mahiyeti ne olursa olsun, yüklenici süresinde hakediş başvurusunda bulunmadığı takdirde idare, en çok üç ay içinde, tek taraflı olarak hakediş düzenleyebilir.

Hak edişlerin düzeltilmesi

Madde 43- Kontrol ünitesi, herhangi bir ara hak edişte, daha önce kendisi tarafından çıkarılmış eski bir hak edişe yönelik değişiklikler veya düzeltmeler yapabilir ve herhangi bir işi yetersiz görürse, bu işin değerini bir ara hak edişten düşürmeye veya tamamen çıkarmaya yetkilidir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kabul İşlemleri ve Kesin Ödeme

Hizmetin kabulü

Madde 44- a) Belli bir çalışma sonrasında tamamlanarak ortaya çıkarılan hizmetlerde;

Sözleşme konusu iş tamamlandığında, yüklenici, işin teslim alınarak kabul işlemlerinin yapılmasını isteyen bir dilekçe ile idareye başvurur. Kontrol ünitesi işlerin durumunu inceleyerek mevcut haliyle sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak tamamlandığını veya tamamlanmamış olsa bile teslim alınması istenen işte, işin fonksiyonelliğine önemli ölçüde zarar verecek bir durumun olmadığını ve idarenin ihtiyacını karşılama açısından bu haliyle kabul edilebilir olduğunu tespit ederse, işin tamamlanmış veya listelenen eksiklikleri ile tamamlanmış sayılabileceğini belirterek kabulü yapar.

Ancak, kontrol ünitesince işte önemli ve işin fonksiyonelliğini engellediği için idarenin ihtiyacını karşılama açısından kabul edilemez eksiklik veya kusurların bulunduğu tespit edilirse, bu durum rapor edilir ve kabul aşamasına geçilmez. İdare bu rapor üzerine işin sözleşme ve eklerine uygun şekilde tamamlanması için yükleniciye nedenleri açıkça belirtilen en az otuz gün süreli bir ihtarda bulunarak işlerin tamamlanmasını ister. Bu ihtardan sonra yüklenici işi süresi içinde kabul edilebilir hale getiremez ise sözleşme, bu aşamada idare tarafından gerek görülürse feshedilir. Bu tamamlama süresi, işin sözleşmesinde belirtilen sürenin aşılmasına neden olursa, yüklenici aşan sürede cezalı olarak çalışır.

Verilen bu sürede işin yapılması ve teslim için ikinci başvurunun yapılmasını müteakip, kontrol ünitesi tekrar bir inceleme yapar ve kusur ve eksiklikleri giderilmiş haliyle işin sözleşme ve eklerinde belirtilen şartlara uygun olarak tamamlandığını veya tamamlanmamış olsa bile teslim alınması istenen işte, işin fonksiyonelliğine önemli ölçüde zarar verecek bir durumun olmadığını ve idarenin ihtiyacını karşılama açısından bu haliyle kabul edilebilir olduğunu, tespit ettiği eksiklikleri de gösteren bir liste ile rapor tanzim eder. Yüklenici veya vekili, yazı ile yapılacak çağrıya rağmen kabulde hazır bulunmazsa veya kabul tutanağını imzalamak istemezse tutanakta bu husus ayrıca belirtilir.

Yüklenicinin yaptığı işin süresinde tamamlandığı kontrol ünitesi tarafından tespit edilmiş, ancak kontrol ünitesi kabul işlemi için herhangi bir nedenle gecikmiş ise kabul tutanağında işin gerçek bitiş tarihi belirtilir ve bu tarih, işin kabul tarihi olur.

Kontrol ünitesi tarafından, yüklenici veya vekili ile birlikte, yapılacak muayene ve incelemelerden sonra işin durumu uygun görüldüğü takdirde bir kabul tutanağı düzenlenir ve bunu yüklenici veya vekili de imzalar. Kontrol ünitesi işin kabulüne ilişkin kusur ve eksikliklerin varlığını tespit ederse, gördüğü kusur ve eksikliklerin dökümünü gösterir bir liste düzenler ve bunların giderilmesi için gerekli olan süreyi belirler.

Kabul işlemleri sırasında sözleşmeye göre gerekli görülen teknik deneyler, istek halinde yüklenici tarafından yapılır veya yaptırılır.

Kontrol ünitesinin tespit ettiği eksiklikler, belirlenen sürede yüklenici tarafından giderilmezse, bu sürenin bitiminden sonra eksikliklerin giderilmesine kadar geçecek her gün için, giderilecek eksikliğin durumuna göre sözleşmesinde gecikme cezası olarak yazılan miktarın belli bir oranı tutarında ceza uygulanır ve kabul tarihi eksikliklerin giderilmesi tarihine ertelenir. Ancak bu gecikme, sözleşmede belirtilen süreyi geçtiği takdirde idare, bu eksiklikleri üçüncü taraflara yaptırabilir. Bu işlerin bedeli yüklenicinin varsa alacaklarından veya teminatından kesilir. Bu takdirde eksikler tamamlanmıncaya kadar ceza uygulaması devam eder ve kabul tarihi ertelenir.

Kabul tarihi olarak esas alınacak tarih, işin kabule elverişli bir halde tamamlandığı tarih olup bunu kontrol ünitesi tespit ederek tutanağa geçirir. Kabul işleminin tamamlanması sonucunda yapılmış işleri ayrıntılı olarak (gerekli durumlarda iş kalemlerini gösteren bir liste halinde) gösteren bir kabul belgesi düzenlenir.

b- Sürekli Nitelikteki İşlerde;

Kontrol ünitesinin Genel Şartname gereğince tuttuğu kayıtlar yine kontrol ünitesince esas alınır. Kontrol ünitesi, yüklenicinin yapılan iş nedeniyle idareye karşı herhangi bir yükümlülüğünün kalmadığına karar verirse, kabul belgesi düzenler ve bir nüshasını yükleniciye verir. Eğer yüklenicinin idareye karşı olan yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getirmediği tespit edilirse, buna ilişkin sözleşmesinde belirtilen ceza ve kesintiler uygulanır ve kabul belgesi bundan sonra verilir.

Kısmi kabul

Madde 45- Sözleşme çerçevesinde yapılan işlerin kısım kısım ve değişik zamanlarda tamamlanacağı sözleşmede gösterilmişse tamamlanan her kısım için, sözleşmede başkaca bir kayıt olmadığı takdirde, 44 üncü maddede belirtilen şekilde işlem yapılır.

Sözleşmede belirlenen tarihte, işin tamamlandığının tespit edilebilmesi ve kabul işleminin yapılabilmesi için yüklenicinin idareye zamanında başvurması gereklidir.

Yüklenicinin başvuruda bulunmaması

Madde 46- Yüklenici başvurusunda gecikmiş olur veyahut işi süresinde kabule elverişli duruma getiremezse, sözleşmeye göre işin bitmesi gereken tarihte idarenin kontrol ünitesince iş, yerinde incelenerek o günkü durum bir tutanakla tespit edilir. Bu inceleme sırasında yüklenicinin veya vekilinin de hazır bulunması gereklidir. Yükleniciye yapılacak tebligata rağmen kendisi veya vekili gelmezse idare bu incelemeyi tek taraflı olarak yapar ve düzenlenen tutanakta bu husus belirtilir.

Yapılan işte kusur ve eksikliklerin bulunması halinde, bunların giderilmesi için belirlenen sürenin sonunda, yüklenici bulunsun veya bulunmasın, durum idare tarafından düzenlenecek bir tutanakla tespit edilir.

İşlerin eksik olarak kabulü

Madde 47- Kabul için yapılan incelemede, giderilmesi mümkün olmayan veya zaman kaybını gerektiren ancak işin teknik olarak kabulünde sakınca görülmeyen kusur ve eksiklikler tespit edilecek olursa, yüklenicinin hakediş veya teminatından uygun görülecek bir bedel kesilmek şartı ile, iş idare tarafından, yüklenicinin hakediş veya teminatından iş değerindeki azalma, kusur ve eksikliğin fazladan doğuracağı bakım ve onarım giderleri ile diğer giderler de dikkate alınarak belirlenecek uygun bir bedel kesilerek bu haliyle kabul edilebilir. İşin, kusur ve eksiklikleri karşılığı olmak üzere, bir bedelin kesilerek kabul edilmesi yükleniciyi varsa garanti yükümlülüklerinden kurtarmaz. Bu gibi kusur ve eksikliklerin niteliğinin ve kesilecek bedelin kabul tutanağında gösterilmesi gereklidir. Yüklenici bu işleme razı olmazsa, her türlü gideri kendisine ait olmak üzere, kusur ve eksiklikleri verilen sürede düzeltmek ve gidermek zorundadır.

Bu kabul işlemlerinde, varsa sözleşmesindeki özel hükümler de göz önünde bulundurulur.

Kabul sürecindeki bakım ve giderler

Madde 48- Yüklenici, kabul sürecinin başlangıcından sonuna kadar geçen süre içinde işlerin bakımını yapmak, tümünü iyi bir şekilde korumak ve çıkabilecek kusur ve aksaklıkları gidermek zorundadır.

Yüklenicinin kusurları dışındaki nedenlerin gerektirdiği onarımlar bakım yükümlülüğünün dışındadır.

Kullanma ve işletme sonucu olmaksızın ortaya çıkan kusur ve aksaklıkların giderilmesi ile iş bitim tarihinden kabul tarihine kadar geçen sürede işlerin bakım giderleri yükleniciye aittir.

Garanti dönemi olan işlerde kabul işlemi

Madde 49- Sözleşmesinde işe ilişkin bir garanti dönemi belirtilmiş olması durumunda, yüklenicinin başvurusu üzerine idarece işlerin garanti şartlarını karşılayıp karşılamadığı ve varsa bu dönemde yüklenicinin temerrüdünden dolayı idarece yapılmak zorunda kalan masraflar tespit edilir. İdare işin kabulünü yapar veya yüklenicinin hak edişinden veya teminatından düşülecek bedeli belirleyerek kabul işlemini tamamlar. Bu gibi kusur ve eksikliklerin niteliğinin ve kesilecek bedelin kabul tutanağında gösterilmesi gereklidir.

Bu kabul işlemlerinde varsa sözleşmesindeki hükümler uygulanır.

Kesin teminatın ve ek kesin teminatın geri verilmesi

Madde 50- Taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun şekilde yerine getirildiği usulüne göre anlaşıldıktan ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı (geçici kabul ve kesin kabulün öngörüldüğü işlerde kesin kabulün yapıldığının) idarece tespit edildikten sonra, Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan ilişiksizlik belgesinin getirilmesi halinde kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların tamamı yükleniciye iade edilir. Sözleşmede garanti süresinin öngörülmüş olması halinde, yüklenicinin sözleşme bedelinin % 3'ü oranında ve garanti süresi kadar geçerli olmak üzere garanti teminatını idareye ibraz etmesi kaydıyla kesin teminat yükleniciye iade edilir. Geçici kabul ve kesin kabul şartlarının öngörüldüğü işlerde, garanti süresi de öngörülmüşse, garanti süresi kesin kabulden sonra başlar.

Yüklenicinin sözleşme konusu işler nedeniyle idareye ve Sosyal Sigortalar Kurumu'na olan borçları ile ücret ve ücret sayılan ödemelerden yapılan yasal vergi kesintilerinin kabul tarihine veya varsa garanti süresinin bitimine kadar ödenmemesi halinde kesin teminat ve ek kesin teminat, protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın paraya çevrilerek borçlarına karşılık mahsup edilir, varsa kalanı yükleniciye geri verilir.

Yukarıdaki hükümlere göre mahsup işlemi yapılmasına gerek bulunmayan hallerde; işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki (2) yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektupları hükümsüz kalır ve bankasına iade edilir. Teminat mektubu dışındaki teminatlar sürenin bitiminde Hazineye gelir kaydedilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Sözleşme İlişkileri

Sözleşmenin devri

Madde 51- Sözleşme idarenin onayı olmaksızın devredilemez.

Sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işler, iş eksilişi ve işin tasfiyesi

Madde 52- Sözleşme süresi içinde doğabilecek ihtiyaçların karşılanması amacıyla idare, süreye ilişkin sözleşme hükmü hariç sözleşmede yer alan bütün hükümlerin sabit kalması kaydıyla sözleşmeye bağlanmış işi sözleşme bedelinin % 30'una kadar artırabilir veya eksiltebilir.

Sözleşmenin feshi ve işin tasfiyesi

Madde 53- Aşağıdaki usullerle sözleşmenin feshi ile işin tasfiyesi işlemleri yapılır.

53.1. Sözleşmenin Feshi

Sözleşme yapıldıktan sonra yüklenicinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdün, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi halinde, idarenin göndereceği bir uyarı yazısı ile ve nedenleri açıkça belirtilerek gereğinin yapılması için kendisine yirmi günden az olmamak üzere belirli bir süre verilir. Verilen bu süre, sözleşme süresini etkilemeyeceği gibi gecikme cezasının uygulanmasını da engelleyemez.

Bu süre içinde yüklenici, uyarı yazısındaki talimata uymazsa ayrıca protesto çekmeğe ve hüküm almağa gerek kalmaksızın idare, sözleşmeyi feshetmek hak ve yetkisine sahip olur.

Sözleşmenin feshi halinde yüklenicinin kesin teminatı ve varsa ek kesin teminatı:

- a) Tedavüldeki Türk parası ise doğrudan doğruya,
- b) Teminat mektubu ise düzenleyen kurumdan tahsil edilerek,
- c) Devlet tahvilleri ve Hazine kefaletini haiz tahviller ise paraya çevrilmek suretiyle, gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen kesin teminat yüklenicinin borcuna mahsup edilemez.

Feshedilen sözleşme konusu işlerin hesabı genel hükümlere göre yapılır ve böylece yüklenicinin idare ile ilişkisi kesilmiş olur. Bunun için de sözleşmenin bozulmasına ait onay tarihinde işlerin mevcut durumu, idarece görevlendirilecek bir komisyon tarafından yüklenici veya vekili ile birlikte tespit edilerek bir "Durum Tespit Tutanağı" düzenlenir. Yüklenici veya vekili hazır bulunmadığı takdirde bu husus tutanakta belirtilir.

İdare fesih işleminden sonra işi ihale etmekte serbesttir. Geri kalan işlerin başka bir yükleniciye ihalesinden dolayı, yüklenici hiçbir hak iddiasında bulunamaz.

Ayrıca Hizmet Alımları Sözleşmesinin 35.3.1 maddesinde belirtilen diğer hükümler uygulanır.

53.2. İşin Tasfiyesi

Yüklenici ile idarenin, tasfiyenin idare lehine olduğunun açık ve objektif bir hesaplama ile belli edildiği durumlarda Borçlar Kanunu hükümleri çerçevesinde karşılıklı anlaşması halinde sözleşme tasfiye edilir. Ayrıca yüklenicinin ölümü durumunda da sözleşmenin tasfiyesi söz konusu olabilir.

Tasfiye halinde, işin yüklenici tarafından yapılmış kısımları için, tasfiye onay tarihi ön kabul veya kabul tarihi sayılmak üzere, ön kabul, ön kabul ile kabul tarihi arasındaki süre ve bu süredeki bakım sorumluluğu, kabul ve teminatın geri verilmesi hakkında sözleşmesinde bulunan hükümlerle bu şartnamenin Sekizinci Bölüm hükümleri, normal şekilde bitirilmiş işlerde olduğu gibi aynen uygulanır. Ancak işin yapılmış kısmının son hak edişindeki miktarına göre hesaplanacak kesin teminat miktarından fazlası, tasfiye protokolünün imzasından sonra yükleniciye geri verilir.

Teminatın kalan kısmının geri verilmesi ise 50 nci maddede yer alan esaslara göre yapılır.

Tasfiye edilmiş işin, ön kabul tarihinden sonra ortaya çıkabilecek kusur ve hataları idarece görevlendirilecek bir komisyon tarafından yine idarenin yapacağı tebligat üzerine, hazır bulunması halinde yüklenici veya vekili ile birlikte tespit edilir.

Gerek sözleşmenin feshi, gerekse tasfiye halinde kesin hesabın yapılabilmesi için işlerin ölçülebilir duruma getirilmesi, teknik zorunluluklar nedeniyle veya yapılmış iş kısımlarının korunmasını sağlamak üzere işlerin belli bir aşamaya kadar yapılması gerekiyorsa, bu husus ayrıntılı olarak tasfiye geçici kabul tutanağında veya sözleşmenin feshi hali için durum tespit tutanağında

belirtilir. İdare, belirli bir süre vererek bu işlerin yapılmasını yükleniciden isteyebilir. Yüklenici bu hususları yerine getirmediği takdirde idare, bu belirli işleri yüklenici hesabına yapar veya yaptırır. Bu işlerin yaptırılması bedeli, sözleşmeye göre yükleniciye ödenecek bedelden fazla olursa aradaki fark yüklenicinin alacaklarından düşülür, alacağı kalmamışsa tasfiye halinde teminatından kesilir, fesih halinde ise genel hükümlere göre işlem yapılır.

Sözleşmenin feshi veya tasfiyesinden sonra hesap kesme hak edişi idarece belirlenecek bir süre içinde yüklenici ile birlikte 50 inci maddedeki esaslara göre yapılır. Yüklenici gelmediği veya yetkili bir vekil göndermediği takdirde idare, hak edişi tek taraflı olarak yapar ve yüklenicinin bu hususta hiç bir itiraz hakkı olamaz.

Yüklenicinin ölümü

Madde 54- Yüklenicinin ölümü halinde iş tasfiye edilir. Yapılmış olan işlerin 53 üncü maddedeki esaslara göre kesin hesabı çıkarılarak yüklenicinin kesin teminatı ve varsa diğer alacakları mirasçılara verilir. Teminatın verilmesinde 50 nci madde esaslarına göre işlem yapılır.

Ancak idare, istekli olan mirasçılardan yeterli gördüklerine, ölüm tarihinden başlamak üzere otuz gün içinde kesin teminatı vermeleri şartı ile sözleşmeyi devredebilir.

Yüklenicinin iflası

Madde 55- Yüklenicinin iflas etmesi halinde sözleşme feshedilir. Kesin hesabın tasfiyesi 53 üncü madde esaslarına göre yapılır. Bundan dolayı idare bir zarara uğrarsa, uğradığı zarar ve ziyan yükleniciye tazmin ettirilir.

Yüklenicinin ağır hastalık, tutukluluk veya hükümlülük hali

Madde 56- Yüklenici, sözleşmenin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır hastalık, tutukluluk veya hürriyeti bağlayıcı bir ceza nedeniyle taahhüdünü yapamayacak duruma girerse, bu hallerin oluşundan başlamak üzere otuz gün içinde idarenin kabul edeceği birini vekil tayin etmek şartı ile taahhüdüne devam edebilir. Eğer yüklenici, kendi serbest iradesi ile vekil tayin etmek imkanından mahrum ise, yerine ilgililerce aynı süre içinde genel hükümlere göre bir yasal temsilci tayin edilmesi istenebilir. Yukarıdaki hükümlerin uygulanmaması halinde sözleşme feshedilip, 53 üncü madde esaslarına göre kesin hesabın tasfiyesi yapılır. Bundan dolayı idare bir zarara uğrarsa, uğradığı zarar ve ziyan yükleniciye tazmin ettirilir.

Kontrol ünitesi ile yüklenici arasındaki anlaşmazlıklar

Madde 57- İşin yürütülmesi sırasında ve kesin hesapların çıkarılmasında kontrol ünitesi ile yüklenici arasında çıkabilecek anlaşmazlıklar, sözleşme ve eklerindeki hükümler dikkate alınmak suretiyle aşağıda yazılı olduğu şekilde idare tarafından çözüme bağlanacaktır. Yüklenici, anlaşmazlığa neden olan konuda, bu durumun ortaya çıktığı günden başlamak üzere on gün içinde itiraz ve şikayetlerini maddi ve hukuki gerekçeleriyle birlikte açıklayan bir dilekçe ile idareye başvuracaktır. İdare, bu dilekçeyi aldığı tarihten itibaren en çok iki ay içinde konuyu inceleyip bu husustaki kararını yükleniciye bildirecektir. Bu süre içinde kendisine bir cevap verilmediği veya verilen karara razı olmadığı takdirde yüklenicinin, anlaşmazlıkların çözümüne dair sözleşmede belirtilen çözüm yöntemini harekete geçirme hakkı saklıdır.

Sigorta Primlerinin Hakedişlerden Mahsup Edilmesi ve Ödenmesi

Madde 58- 08.04.1989 tarihli ve 20133 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sigorta Primlerinin Hakedişlerden Mahsup Edilmesi ve Ödenmesi ile Kesin Teminatların İadesi Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, yüklenicinin çalışanlarına ilişkin sosyal güvenlik primlerini yatırıp yatırmadığı hususu idarece kontrol edilecektir. İdare yüklenicinin adını, tebligat adresini sözleşmenin imzalandığı tarihi izleyen on beş işgünü içinde Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirir. Yüklenici çalıştırdığı işçilerin sosyal güvenlik prim borçlarının ödendiğine dair bordroları izleyen ayın 15'ine kadar idareye ibraz edecektir. Bilgilerin doğruluğunun idarece kontrolünden sonra, yüklenici tarafından kendi çalışanlarına ilişkin sosyal güvenlik primlerinin yatırılmadığı veya eksik yatırıldığı hususunun idarece tespit edilmesi durumunda, yüklenicinin ödemiş bulunduğu veya eksik ödediği sosyal güvenlik prim borcu ve gecikme zammını karşılamak üzere, idare işbu maddede belirtilen Yönetmelik hükümleri çerçevesinde hak edişten kesinti ve mahsup işlemini yapacaktır.